

Výročná správa o činnosti
Občianskeho združenia MAS Pod Vihorlatom, o.z.

za rok 2021

Vypracoval: Ing. Lucia Mariničová, Mgr. Michal Straniak

Schválilo: Valné zhromaždenie Občianskeho združenia MAS Pod Vihorlatom, o.z.
dňa 27.09.2022 v Kochanovciach

Obsah

1.	Príhovor predsedu MAS Pod Vihorlatom	3
2.	O združení.....	5
2.1.	Súhrnný cieľ.....	5
2.2.	Územie MAS Pod Vihorlatom	6
2.3.	Organizačná štruktúra MAS Pod Vihorlatom	6
2.4.	Členská základňa MAS Pod Vihorlatom.....	8
2.5.	Členstvo MAS v národných organizáciách.....	9
3.	Činnosť MAS v roku 2020	10
3.1.	Implementácia stratégie CLLD.....	11
3.1.1.	Implementácia opatrení PRV.....	11
3.1.2.	Implementácia opatrení IROP	11
4.	Prehľad hospodárenia MAS v roku 2020.....	12
4.1.	Príjmy.....	12
4.2.	Hospodárenie MAS v roku 2020.....	12
5.	Záver	14

1. Príhovor predsedu MAS Pod Vihorlatom

Vážení členovia MAS Pod Vihorlatom,

dovoľte mi sa k Vám po dlhej, pandémieu poznačenej dobe prihovoriť. Mesiace uplynulého roka sa v celom svete niesli v znamení proti pandemickým opatrení a rôznych reštrikcií, ktoré spomalili nielen život jedinca ale aj celej spoločnosti. Rôzne obmedzenia a opatrenia, ktoré sme museli uplynulý rok dodržiavať spôsobili časové sklzy, ktoré sa už nikdy nedali dobehnúť. Ústredné orgány štátnej správy (ministerstvá a Pôdohospodárska platobná agentúra) vo svojej činnosti zápasili nielen s obmedzeniami týkajúcimi sa výkonu ich kompetencií, ale často aj s inštitucionálnymi či personálnymi zmenami, ktoré reflektovali politické dianie v spoločnosti a ktoré proces implementácie našej stratégie rozhodne neurýchlili, práve naopak. To, čo sme si mysleli že trvá príliš dlho, trvalo ešte dlhšie, a to, čo už dávno malo byť u nich „na stole“ sa tam do dnešného dňa nedostalo.

Z celoslovenského hľadiska je implementácia stratégií slovenských miestnych akčných skupín na veľmi slabej úrovni. Z projektov, ktoré žiadatelia podávali na svoju MAS pred viac ako rokom a pol, je zazmluvnené len veľmi mizivé percento, o realizácii a prefinancovaní týchto projektov sa ešte nemôžeme ani baviť. Z môjho pohľadu je veľká škoda, že prístup LEADER (alebo ako sa nazýva po novom „CLLD“) aj napriek tomu, že má určené jasné pravidlá fungovania, sa v podmienkach našej republiky za viac ako 4 roky nepodarilo rozbehnúť a už vôbec nie naplniť jeho ciele. Prekážkami implementácie sú neustále zdržania, prípravy nových verzií dokumentov, audity preskúmajúce pochybenia či nečisté praktiky našich najvyšších štátnych úradníkov a často neavizované, či koncept meniace zmeny, vynútené zo strany našich ústredných orgánov štátnej správy, ktoré pramenia v nesprávnom či nekompetentnom nastavení implementačných procesov na začiatku (tzv. slovenský leader). Lehoty sa nedodržiavajú a následky načas nevyhodnotených žiadostí o nenávratný finančný príspevok či nepreplatených žiadostí o platbu znášajú tí, ktorí do tejto iniciatívy išli s dobrým úmyslom – napomôcť rozvoju vidieka vo svojich miestnych komunitách.

Aj napriek tomu sme sa v našej MAS rozhodli fungovať tak, aby sme proces implementácie stratégie MAS Pod Vihorlatom z našej strany zvládli čo najprofesionálnejšie a najrýchlejšie. Pracovníci kancelárie MAS venovali všetko svoj pracovný čas tomu, aby naše žiadosti boli čo najskôr vyhodnotené a stratégie sa pomaly začala uvádzať do života, čo sa po skoro 2 rokoch od prijatia prvých žiadostí z PRV konečne aj podarilo. Konkrétne výsledky (počty vyhodnotených, podporených a zazmluvnených projektov) nájdete v obsahu tohto dokumentu. A hoci stále čakáme na vyhodnotenie pomerne veľkého počtu projektov z Programu rozvoja vidieka či Integrovaného regionálneho operačného programu, môžeme si s trpkým úsmevom povedať „fajn, už sa to konečne deje“.

Vážení členovia MAS, do ďalšieho roku fungovania našej miestnej akčnej skupiny nám všetkým želám obrovskú dávku trpezlivosti a verím, že sa čoskoro dožijeme situácie, kedy si aj tí, ktorí by mali zastupovať naše záujmy v Národnej rade či na iných vysokých štátnych pozíciách uvedomia, že bez vidieku a jeho podpory nemá naša krajina jasnú budúcnosť a že princípy najlepšieho európskeho prístupu LEADER už nemožno ďalej upravovať podľa slovenského „modelu“, ktorý vždy narobí viac škody, ako úžitku. Želám Vám veľa úspešných a podporených projektov.

S pozdravom

JUDr. Rastislav Zaremba
Predseda MAS

2. O združení

Zakladajúci členovia občianskeho združenia MAS Pod Vihorlatom, o.z. sa združujú s cieľom systematicky spolupracovať na rozvoji regiónu pod Vihorlatom tak, aby jeho výnimočné hodnoty zostali zachované, a zároveň prinášali trvalý úžitok miestnym obyvateľom smerom k zlepšeniu kvality ich života a to: rozvojom lokálnej infraštruktúry, podpory rozvoja služieb, zabezpečením konkurencieschopnosti územia s dôrazom na oblasť rozvoja cestovného ruchu a agroturistiky.

(Preambula Stanov MAS Pod Vihorlatom)

Občianske združenie MAS Pod Vihorlatom, o.z. (Miestna akčná skupina) je verejno-súkromné partnerstvo samospráv, neziskových subjektov a podnikateľov, sídlacích alebo pôsobiacích na území v podhorí Vihorlatských vrchov, ktorého cieľom je zabezpečenie trvalo udržateľného rastu mikroregiónu za účelom zvýšenia stupňa jeho rozvoja, pri zachovaní zásad efektívneho využívania prirodzených zdrojov územia a zásad environmentálnej politiky. Toto partnerstvo sa riadi zásadami prístupu LEADER/CLLD, ktorý je najefektívnejším prístupom pre aktivity podporujúce rozvoja vidieka a vidiecku ekonomiku v Európe.

2.1. Súhrnný cieľ

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a ekonomický rast regiónu, ktorý sa dosiahne predovšetkým podporou rozvoja cestovného ruchu, pri efektívnom využívaní endogénnych zdrojov územia, za podpory environmentálne vhodných spôsobov a aktívneho zapájania sa obyvateľov do verejného diania.

Vypracovať systém opatrení a nástrojov na riešenie problémov a požiadaviek obyvateľov regiónu. Využívaním podmienok, možností a daností na území MAS pomôcť zabezpečiť podmienky pre normálny život všetkých skupín obyvateľstva bez rozdielu pohlavia, veku či vierovyznania.

2.2. Územie MAS Pod Vihorlatom

2.3. Organizačná štruktúra MAS Pod Vihorlatom

Štatistické údaje

Názov: **Občianske združenie MAS Pod Vihorlatom, o.z.**

Sídlo: **Strojárska 4031, 069 01 Snina**

Registrovaný v zmysle zákona SR č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov dňa: **08.12.2011, číslo spisu VVS/1-900/90-387 09**

IČO: **42233925**

DIČ: **2023468392**

Počet obyvateľov k 31.12.2019	43 126
Rozloha	406,58 km ²
Hustota obyvateľstva na km ²	107,57
Počet obcí (z toho mestá)	32 (1)
Počet členov MAS	75

Organizačnú štruktúru združenia tvoria v súlade so Stanovami združenia čl. V ods. 1 Orgány združenia (menené uznesením č. 3/2018 schváleného Valným zhromaždením dňa 03.07.2018, uznesením č. 5/2018 schváleného Valným zhromaždením dňa 13.11.2018 a uznesením č. 6/2018 schváleného Predstavenstvom dňa 14.11.2018):

Valné zhromaždenie: *tvorené členskou základňou MAS Pod Vihorlatom*

Predstavenstvo:

JUDr. Rastislav Zaremba	<i>komora neziskových subjektov/FO</i>	predseda Predstavenstva
Ján Vajda	<i>komora obcí</i>	podpredseda Predst.
Ľubomír Flašík	<i>komora komerčných subjektov</i>	podpredseda Predst.

Andrea Raková	<i>komora obcí</i>
Ing. Lucia Sukeľová	<i>komora obcí</i>
Ing. Jozef Baláž	<i>komora obcí</i>
Miroslav Hriseňko	<i>komora komerčných subjektov</i>
Ing. Zdenko Čopák	<i>komora komerčných subjektov</i>
Ing. arch. Jozef Bajus	<i>komora neziskových subjektov/FO</i>
Jozef Oráč	<i>komora neziskových subjektov/FO</i>
Akad. mal. Andrej Smolák	<i>komora neziskových subjektov/FO</i>

Dozorná rada:

Ing. Ján Kníž	<i>komora obcí</i>
Vincent Škutka	<i>komora komerčných subjektov</i>
Ing. Alexander Daňo	<i>komora neziskových subjektov/FO</i>

Manažér MAS: Ing. Lucia Mariničová

Všetky funkcie v združení sú čestnými funkciami a ich členovia vykonávajú svoje právomoci a pôsobnosti v súlade so stanovami združenia.

Funkčné obdobie Predstavenstva MAS Pod Vihorlatom je podľa Stanov MAS Pod Vihorlatom 3-ročné. Funkčné obdobie členov Dozornej rady je 3-ročné.

Ostatné funkcie/orgány MAS Pod Vihorlatom, ktorých kreovanie predpokladajú Stanovy MAS Pod Vihorlatom (Výberová komisia a Monitorovací výbor a i.) budú vytvorené ad hoc v prípade ich potreby.

2.4. Členská základňa MAS Pod Vihorlatom

1. Záujmová skupina verejného sektora (počet subjektov 32)

Adidovce	Belá nad Cirochou	Dedačov
Dlhé nad Cirochou	Hankovce	Hažín nad Cirochou
Hrabovec nad Laborcom	Chlmec	Jabloň
Jasenov	Kamenica nad Cirochou	Kamienka
Kochanovce	Koškovce	Lackovce
Ľubiša	Maškovce	Modrá nad Cirochou
Nižné Ladičkovce	Papín	Porúbka
Ptičie	Rovné	Slovenské Krivé
Snina	Udavské	Veľopolie
Vyšné Ladičkovce	Vyšný Hrušov	Zbudské Dlhé
Zemplínske Hámre	Zubné	

2. Záujmová skupina občianskeho sektora (počet subjektov 18)

Animoterapeuticko-jazdecké centrum Snina	Asociácia furmanov Slovenska Belá n./Cir.
Pod' s nami, o.z.	CZŠ s MŠ Sv. Petra a Pavla Belá nad Cirochou
DO Fénix Snina	Folklórna skupina Dupna Jasenov
JUDr. Iveta Bžánová	Kynologický klub Dingo Belá n./Cir.
Memoria, n.o.	Nadácia ART.EAST
OZ STEP - Spoločenstvo pre oblastný rozvoj	OZ Cimbor, Belá nad Cirochou
OZ My pod Sninským kameňom	Združenie na záchranu Jasenovského hradu
RAJD Pod Vihorlatom	Rovňan v akcii, o.z.
OZ Ruka v ruke	Základná organizácia združenia technických a športových regiónov, o.z.

3. Zaujmová skupina podnikateľského sektora (počet subjektov 24)

AGRIFOP	Živa, s.r.o.
Dušan Cicko - Hratega	EKO-MAJER Pod skalou, s.r.o.
František Ontkoc	František Suško-BESKYD
Inštitút vzdelávania Mateja Korvína, s.r.o.	Ján Bončík - BOMES
Ján Jankaj	Jaroslav Baloga
Jasenovská, s.r.o.	Kristián Marcinov, Ing.
Ladislav Jurpak	Onestyle, s.r.o.
Mária Hriseňková – MH Bystrá	Pálenica vo Vtáčom údolí, s.r.o.
Pozemkové spoločenstvo Bukovo	Pozemkové spoločenstvo Urbariát Belá n/C
RJR, s.r.o.	Stanislav Veľas
APIMEDEX, s.r.o.	Urbariát Pozemkové spoločenstvo Chlmec
Vyšné pasienkové a pozemkové spol. Belá n/C	Ing. Zdenko Čopák - RETURN

2.5. Členstvo MAS v národných organizáciách

MAS Pod Vihorlatom je členom týchto organizácií:

Národná sieť rozvoja vidieka
(od februára 2012)

Národná sieť Miestnych akčných skupín SR
(od januára 2013)

- Predseda MAS Pod Vihorlatom je členom
Kontrolnej komisie NS MAS SR

Tematická pracovná skupina pre LEADER/CLLD na úrovni PSK
(od mája 2018)

- Manažérka MAS je členom tejto pracovnej skupiny

Advokačná skupina v Národnej sieti Miestnych akčných skupín SR
(od 2021)

- Manažérka MAS je členom tejto pracovnej skupiny

3. Činnosť MAS v roku 2021

Činnosti kancelárie MAS podobne ako v roku 2020 bola poznačená pandémiou Covid19. Aj napriek tomu, že všetky činnosti kancelárie prebiehali v súlade so stanoveným harmonogramom, obmedzené boli najmä aktivity ako exkurzie či iné animačné aktivity. Preto sa dá konštatovať, že rok 2021 bol pre nie len našu MAS, ale rovnako aj MAS na celom Slovensku skôr administratívne vyťaženy.

Počas roka prebiehal príjem, registrácia, administratívna kontrola, kontrola verejných obstarávaní a vyhotovenie zmlúv pre prijaté projekty v rámci opatrenia IROP. Všetky výzvy pre opatrenia PRV už boli uzavreté, výzvy bez prijatých žiadostí už z dôvodu nezáujmu a presúvania termínov aktualizácie stratégií otvorené neboli. Kancelária sa venovala najmä pomoci žiadateľom opatrení PRV pri doplnení ich žiadostí v rámci kontroly Pôdohospodárskej Platobnej agentúry, pretože tá je priamym poskytovateľom nenávratných finančných príspevkov. Vzhľadom na dlhé kontroly zo strany PPA sa ani v roku 2021 nepodarilo zrealizovať ani jeden projekt, keďže nebola podpísaná jediná zmluva (podotýkam, že projekty boli podané v roku 2019 a začiatkom roka 2020). Takýto stav je v každej MAS na Slovensku.

Ako bolo písané vo výročnej správe z roku 2020, dňa 30.06.2021 sme mali mať pridelenú dodatočnú alokáciu, na základe ktorej sme mali aktualizovať našu stratégiu, ktorá už nereflektuje potreby územia tak, ako v roku 2015, kedy bola zostavená. Môžeme konštatovať, že sa tak nestalo ani po zvyšok roka. Nejasné podmienky a harmonogramy Riadiacich orgánov často bránia hladkej implementácii stratégií a pripravenosti zo strany MAS a aj toto je toho dôkazom. Ďalším z negatívnych vplyvov je to, že tento posun zrejme poznačí aj finančnú udržateľnosť kancelárie, keďže oddiali ďalšie rozpočtové obdobie a financie zo spomínanej dodatočnej alokácie určenej na chod kancelárie MAS.

Kanceláriu MAS pod Vihorlatom tvorí projektový manažér, menovaný Predstavenstvom MAS a volený Valným zhromaždením – Ing. Lucia Mariničová, odborný administratívny asistent - Patrik Kontuľ a ekonomický manažér MAS - Mgr. Michal Straniak. Kancelária sídli v Polyfunkčnej budove PSO, Strojárska 4031, Snina.

3.1. Implementácia stratégie CLLD

V stratégii MAS Pod Vihorlatom sa nachádza dovedna 9 opatrení, ktoré boli na základe potrieb územia MAS zvolené ako najvhodnejšie pre potrebný rozvoj územia. Konkrétne je to 7 opatrení z Programu rozvoja vidieka (ďalej „PRV“) a 2 opatrenia (v rámci nich 3 výzvy na 3 aktivity) pre opatrenia z Integrovaného regionálneho operačného rozvoja (ďalej „IROP“). Každý z týchto fondov má vlastné usmernenia, vlastné formy výziev a celkovo rozličnú časovú os a práve z tohto dôvodu bude implementácia každého fondu popísaná separátne.

3.1.1. Implementácia opatrení PRV

Ako bolo písané v kapitole 3, rok 2020 bol venovaná najmä administratívnej pomoci žiadateľom opatrení PRV, keďže všetky žiadosti ešte podliehajú kontrole na Pôdohospodárskej platobnej agentúre. Výsledky týchto kontrol budú pravdepodobne v roku 2021, kedy by mali byť podpísané zmluvy a mala by sa konečne začať realizácia projektov. Z toho dôvodu momentálne nevieme posúdiť konečnú zvyšnú alokáciu opatrení, iba za schválené projekty MAS, ktoré ešte čakajú na kontrolu.

Podo-patrenie	Výška alokácie	Počet prijatých projektov	Počet schválených projektov zo strany MAS	Výška alokácie schválených projektov zo strany MAS
PRV 7.2	200 000€	11	8	194 334,87€
PRV 7.4	200 000€	11	8	200 000€
PRV 7.5	67 267€	3	1	50 000€
PRV 6.1	200 000€	0	-	-
PRV 6.3	75 000€	0	-	-
PRV 6.4	100 000€	0	-	-
PRV 8.5	111 339,36€	0	-	-

3.1.2. Implementácia opatrení IROP

MAS na základe kontroly procesov zo strany Riadiaceho orgánu pre IROP mohla schváliť 2 prijaté projekty z roku 2019 pre aktivitu B2 a podpísať zmluvy, keďže poskytovateľom príspevku je priamo MAS (aj keď všetky procesy podliehajú kontrole Riadiaceho orgánu). V roku 2021 MAS prijala MAS ešte jeden projekt pre aktivitu B2, ktorý bol taktiež schválený a bola podpísaná zmluva. Zmluvy je možné nájsť na webovom sídle MAS a taktiež v Centrálnom registri zmlúv. Realizácia projektov je naplánovaná na rok 2021.

V priebehu roka sme sa rozhodli uzatvoriť výzvu na aktivitu F1 Verejný vodovod, keďže o ňu opakovane nebol záujem a alokáciu 100 000€ z nej sme presunuli do aktivity B2.

V území je cítiť dopad pandémie Covid19 a problémy podnikateľov s financiami a so zamestnanosťou. To sa prejavuje najmä na nezáujme zapojiť sa do aktivity A1, ktorá je určená na podporu mikro a malých podnikov a podnikateľov. Vysoké spolufinancovanie (45%) a nutnosť vytvoriť pracovné miesto na 2 roky je obrovskou prekážkou. Nepomáha ani fakt, že sa v našom území nachádzajú iné výzvy (NRO, Catching up regions a pod.), ktoré majú značne jednoduchšie podmienky, nižšie spolufinancovanie a nie je potrebné vytvoriť pracovné mieste, ktoré sú pre tento sektor omnoho lákavejšie. Dúfame, že rok 2021 prinesie pozitívnejšiu zmenu a príspevok, ktorý je vyše 400 000€ pre túto aktivitu sa nám podarí vyčerpať.

4. Prehľad hospodárenia MAS v roku 2021

4.1. Príjmy

4.1.1. Členské za rok 2020 + 2021

V roku 2021 bolo pripísané na bankový účet MAS členské v sume 6 190€. Táto čiastka členského bola vyzbieraná za roky 2020 a 2021, nakoľko v roku 2020 sme členské za daný rok nežiadali z dôvodu pandémie COVID-19.

4.1.2. Ostatné príjmy MAS Pod Vihorlatom v roku 2021

V priebehu roka 2021 boli príjmom MAS pod Vihorlatom iba Žiadosti o platbu (ŽoP), ktoré boli podávané počas celého roka 2021. V týchto žiadostiach o platbu sa uvádzali výdavky, ktoré boli spojené s chodom MAS pod Vihorlatom, ako sú napríklad mzdové výdavky za zamestnancov MAS, nájomné za kancelárske priestory, v ktorých sídli MAS a cestovné príkazy zamestnancov MAS. Do 31.12.2021 bolo preplatených 6 žiadosti o platbu, v sume 58 796,12€.

4.2. Hospodárenie MAS v roku 2021

V roku 2021 MAS nemusela na chod svojej kancelárie použiť žiadne externé finančné zdroje, nakoľko ŽoP, ktoré MAS za rok 2021 podala boli preplatené v riadnych termínoch a rovnako aj vďaka kontokorentného účtu mohla MAS pokryť svoje finančné potreby do času kedy boli preplatené jednotlivé ŽoP. Rovnako MAS veľmi pomohlo vyzbieranie členských poplatkov za roky 2020 a 2021, ktoré veľmi výrazne prispeli k plynulému fungovaniu kancelárie MAS Pod Vihorlatom a zabezpečenie 5% spolufinancovania chodu MAS.

Náklady MAS za rok 2021:

- Poštovné	183,75 €
- Výdavky na spotrebu tovaru a ostatné služby	1067,74 €
o Napr. kanc. papier, kalkulačka, drobné kanc. potreby	
- Cestovné príkazy	343,64 €
- Členský poplatok NSS MAS	500,00 €
- Nájom kancelárskych priestorov	2 014,99 €
- Mzdové výdavky na zamestnancov MAS (spolu s odvodmi do soc. a zdr. poisťovne a dane zo závislej činnosti)	57 294,63 €
- Poplatky a úroky na bankových účtoch MAS	578,74 €
- Stravné pre zamestnancov MAS	2754,86 €

Spolu **64 738,35 €**

Príjmy MAS

- ŽoP	58 796,12 €
- Členské príspevky MAS	6 190,00 €

Spolu **64 986,12 €**

Príjmy MAS 64 986,12 €

Výdavky MAS 64 738,35 €

Rozdiel + 247,77 €

Kladné hospodárenie kancelárie MAS pod Vihorlatom bolo dosiahnuté vďaka členským príspevkom, ktoré sú veľmi dôležité pre chod kancelárie.

5. Záver

Napriek tomu, že sme dúfali, že rok 2021 už prinesie ovocie v podobe realizácie projektov MAS, nedočkali sme sa. Dopady pandémie sú stále citeľné a kvôli zmeneným pracovným režimom najmä našich Riadiacich orgánov sú mnohé procesy značne predĺžené. Tento rok možno nepriniesol viditeľné zmeny, no skrýva sa za ním množstvo administratívne a časovo náročných procesov, ktoré sme zvládli. Ďakujeme Vám za Vašu neustupujúcu dôveru a spoluprácu a tešíme sa na to, čo prinesie ďalší rok.